

NAV

Visie NAV: Een goed inkomen voor akkerbouwers

- *Bedrijfseconomisch en maatschappelijk*
- *duurzame akkerbouw*

Agenda

2

- Het proces met Remkes
- Stand van zaken GLB en 7^e Actieprogramma
- Deze meeting wordt opgenomen en online beschikbaar gesteld

Het proces met Remkes

3

- Remkes tegen wil van de sector als 'gespreksleider' aangesteld
- Landbouworganisaties hebben zich verenigd in G8: LTO, NMV, POV, NVP, NAV, Agractie, Fdf
- Inmiddels uitgebreid met Biohuis >> G9
- Veel gaat over stikstof en PAS melders
- NAV brengt steeds akkerbouwbelangen in:
 - Werkbare regelgeving
 - Geen landbouwvrije bufferzones langs N2000 gebieden
 - Bemesten zonder natuurvergunning
 - Landbouwakkoord

Het proces met Remkes

4

- Eerste gesprek met Remkes op 5 aug is Van der Tak (LTO) namens G8 naartoe geweest
- Tweede gesprek met Remkes en kabinet eind augustus met de G9
- Rapport Remkes op 5 oktober
 - NAV heeft eerste reactie gegeven op de website
- Ontbijt G9 met kabinet op 12 oktober
- Kabinetsreactie op 14 oktober
- Er komt nog een debat met de Tweede Kamer op 3 november

Rapport Remkes

5

- 25 aanbevelingen, waarvan ook veel over hoe kabinet met de sector om zou moeten gaan.
- Stikstof:
 - Van KDW naar staat van de natuur als criterium, meer aandacht voor natuurbeheer
 - Werkende korte termijn aanpak
 - **Á**lle sectoren moeten bijdragen
 - Versterking nationale stikstofbank
 - Eerste ruimte naar PAS-melders
 - Habitatrichtlijn is te star op soorten die niet mogen verdwijnen

Rapport Remkes

6

- Voor akkerbouw belangrijkste:
 - Op termijn naar afrekenbare stoffenbalans
 - Echte visie op landbouw nodig
 - Inzetten op nieuwe vormen van landbouw: biobased, eiwittransitie
 - Reële en harde verdienmodellen nodig
 - Eventueel markt- en prijsbeleid door overheid
 - **Voorstel voor zonering (kaartje is van tafel, dit is nieuw plan)**
 - **Landbouwakkoord** opstellen voor komende 20-30 jaar
 - Regelmatig overleg met de sector zonder agenda
 - LNV moet meer doen met inbreng van de sector

Rapport Remkes -zoning

7

- **Zoning:**
 - Rood: intensief, hoog-productief, voor export, **grenst niet aan groen**
 - Oranje: extensivering, natuurinclusieve landbouw + betaald natuurbeheer +lagere lasten (bv waterschapsbelasting), NL markt
 - Geel: overgangsgebied rond N2000, biologische landbouw
 - Groen: binnen N2000, extensief en biologisch
- Landbouw moet niet sluitstuk zijn van ruimtevraagstuk
- Overheid moet faciliteren met eigen grondposities, fiscaliteit en pachtbeleid

Rapport Remkes -landbouwakkoord

8

- **Landbouwakkoord:**
 - Visie nodig wat NL wil, welke landbouw, waar, hoe en hoeveel >> kabinet moet laten zien dat men het meent dat landbouw moet blijven
- **Criteria Remkes:**
 - Voldoende voedsel voor eigen bevolking
 - Productie in lijn met eisen klimaat, milieu enz. >> integrale aanpak
 - Voorsorteren op nieuwe voedingspatronen (eiwittransitie)
 - NL blijft exportland
 - NL heeft boeren nodig
 - Ondernemers dragen risico's maar overheid moet faciliteren

Conclusies NAV

9

- Positief (en onverwacht) dat Remkes gedrag kabinet aan de kaak stelt
- Eens met voorstel landbouwakkoord
- Niet eens met zonering: akkerbouw grenst bijna overal aan N2000 en zou dus overal moeten extensiveren
- Eens met kijken naar markt- en prijsbeleid via verplichte bijmenging van duurzame producten in supermarkten, prijs- en afzetbeïnvloeding, betalen voor biosysteemdiensten
- Genoeg aanknopingspunten om verder te praten

- Vragen tot zover?

Stand van zaken GLB

- EC had veel vragen over concept Nationaal Strategisch Plan (NSP)
- Uitonderhandeld door ambtenaren LNV en Brussel
- Pas half september NAV en LTO gevraagd om input
- Definitieve GLB is 30 september ingediend na afstemming met EC dus zal zo worden ingevoerd
- Op laatste moment wijzigingen toegevoegd op aandringen Brussel zonder overleg met de sector

Stand van zaken GLB

12

- 10 GLMC's (basisvoorwaarden) voor bedrijfstoelagen
- Ecoregeling
- ANLb

Voorwaarden (conditionaliteit) voor basispremie

13

- GLMC1: behoud blijvend grasland
- GLMC2: bescherming veenweiden en wetlands
- GLMC3: verbod op verbranden van stoppels
- GLMC4: bufferstroken langs waterlopen: (volgt 7^eAP, kan nog wijzigen)
 - 5m langs ecologisch kwetsbare waterlopen en KRW waterlichamen
 - 3m overige watervoerende sloten (bij >4% perceel wordt het 1 m)
- GLMC5: erosie tegengaan door eisen aan ploegen
- GLMC6: minimale bodembedekking in de zomer
- GLMC7: vruchtwisseling bouwland, op zand 1 op 4 rustgewas
- GLMC 8: Min. 4% areaal niet productief (incl. sloten en eiwitgewassen zonder gbm). Bij >7% vergoeding mogelijk (vanggewassen tellen niet mee)
- GLMC9: blijvend grasland bescherming Natura2000 gebieden
- GLMC10: 1 m bufferstrook langs droge sloten

Stand van zaken GLB

14

- Nog steeds lang niet alles al duidelijk!
- Interactie tussen GLB, 7^e AP en maatwerk aanpak en derogatiebeschikking: wordt nog uitgewerkt

- GLMC4 en GLMC10 volgen wetgeving (7^e AP)
- Voor 2023 vrijstelling van GLMC7 (rotatie) en GLMC8 (verplichte braak)
 - Maar vrijstelling GLMC8 geldt niet altijd: als je meedoet aan ecoregeling en/of ANLb moet je wel tenminste 4% niet-productief hebben

Stand van zaken GLB

15

- **Veranderingen van opzet:**
 - Je hoeft aan sommige GLMC's niet te voldoen om mee te kunnen doen met ecoregeling of ANLb
 - Als je niet voldoet aan één van de GLMC's wordt je gekort op basistoelage
 - ✦ 3% korting op alle areaalbetalingen
 - ✦ Waarschuwen kan
 - ✦ Verlagen van 3% korting naar 1% kan
 - ✦ Verhogen van 3% korting naar 5% kan
 - ✦ Bij herhaling in volgend jaar -> korting keer 3
 - RVO wil vooral helpen i.p.v. bestraffen

Stand van zaken GLB

16

- Wekelijks overleg tussen Ministerie van LNV, NAV, LTO en BoerenNatuur over technische vragen
- Gelukt: uitzondering GLMC7 voor Oldambt en Hoeksche Waard
- Maar: zonder overleg op laatste moment extra voorwaarde aan **GLMC6** en GLMC10 (buffer rond droge sloten) toegevoegd

GLMC 6: Bodem minimaal bedekken

17

- GLMC6 omvat 2 periodes en 4 'aspecten'
- Zomer periode en herfst/winterperiode
- Gaat in per 2023, dus herfst/winterperiode gaat vanaf 1-8-2023 in
- 1. Zomer periode: geen zwarte braak -> gelijk aan huidige
- 2.1 september –15 februari : ploegen van grasland -> nagenoeg gelijk aan huidige
- 3.1 oktober –1 februari : vanggewassen op zand, veen en löss -> gelijk aan Actie programma
- 4.1 augustus –30 november : op bedrijfsniveau groenbedekking op kleigrond -> nieuw

GLMC 6

18

1 augustus –30 november : op bedrijfsniveau groenbedekking op kleigrond

- Verschilt voor bedrijven met overwegend zware klei en overwegend overige klei
- 1. Voor bedrijven met overwegend zware klei :
 - tussen 1 augustus en 1 november minimaal 80 procent van het bouwland op het bedrijf minimaal 6 weken bedekt met een bodembedekker
- 2. Voor bedrijven met overwegend overige klei:
 - tussen 1 augustus en 30 november minimaal 80 procent van het bouwland op het bedrijf minimaal 8 weken bedekt met een bodembedekker
- De bedekking kan bestaan uit een gewas, vanggewas, stoppels, mulchen, plantenresten of groenbemester.

Stand van zaken GLB

19

- Technische vragen die nog open staan:
 - Grondsoort:
 - ✦ Wat is zware klei en wat is overige klei?
 - ✦ Bedrijven worden op grondsoort ingedeeld voor GLMC 6. Is dat dan de grondsoort van de meerderheid van de percelen, gaat het per regio enz.
 - ✦ LNV wil advies van sector want ze weten het ook niet
 - Wat is maximale inspanning om aan te tonen dat je vanggewas hebt gezaaid? NAV: niet beregenen bij droogte.
- Online tool klopt niet
- Leerjaar: hoe gaat dat er uit zien?

Bufferstroken (7^e AP en GLB)

20

Definities van de verschillende soorten sloten:

- waterloop: samenhangend geheel van vrij aan het aardoppervlak voorkomend water, met de daarin aanwezige stoffen, en de bijbehorende bodem en oevers;
- watervoerende sloot: sloot die van 1 april tot 1 oktober onder normale omstandigheden water bevat.
- Een droge sloot is een waterloop, die gedurende de periode van 1 april tot 1 oktober droog staat.
- Greppel staat altijd droog behalve bij zware regen en staat niet in verbinding met ander water

Bufferstroken (7^e AP en GLB)

21

- Bufferstroken (vanaf de insteek, niet de waterlijn, behalve bij natuurvriendelijke oever):
 - 5 m bij ecologisch kwetsbare waterlopen en KRW sloten
 - ✦ Bij meer dan 4% van het perceel: bufferstrook naar 3 m, eventueel naar 1 m, maar hangt af van kenmerken sloot
 - 3 m bij alle overige sloten
 - ✦ Bij meer dan 4% van het perceel: bufferstrook naar 1 m, eventueel naar 0.5 m
 - 1 m bij droge sloten (altijd)
 - Geen bufferstroken rond greppels
- Je mag wel gewas telen maar geen bemesting en geen gewasbescherming
- Of je mag oogsten hangt af van samenhang met GLMC 8 en ANLb
- Kaarten nog niet klaar, droge sloten niet bekend

Gewaslijsten 7^e AP

22

- In 7^e AP moeten op zand en löss de gewassen voor 1 oktober geogst zijn, behalve wintergewassen
- Nu ter consultatie lijst van wintergewassen en vanggewassen
- Er ontbreken belangrijke gewassen als consumptieaardappelen en winterveldbonen

Uitrijperiode mest

23

- Start uitrijden mest wordt veranderd van 15 februari naar 15 maart
- Uitzondering voor vroege teelten (is een lijst van)
- Je kunt ook percelen aanmelden waar je eerder mest wil uitrijden

- NAV heeft aangegeven dat we dan iedereen adviseren alle percelen aan te melden

Verdere tijdpad GLB en 7^e AP

24

- Wetgeving 7^e AP wordt in november waarschijnlijk gepubliceerd
- Status Maatwerkaanpak is nu nog onduidelijk
- GLB is pas echt definitief na akkoord Brussel en kan dan pas worden gepubliceerd, maar er worden geen veranderingen meer verwacht
- RVO gaat vanaf half november weer voorlichtingsavonden houden
- Online tool krijgt update in november maar wordt pas definitief met alle juiste info in februari 2023 (!)
- Aanmelding wordt later en langer vanwege late duidelijkheid

Conclusies GLB en 7^e AP

25

- Wetgeving is te laat!
- NAV heeft meerdere brandbrieven gestuurd, ook nog 19 okt.
- Minister heeft 'leerjaar' voor GLB aangekondigd
- NAV en LTO willen bestuurlijk overleg over hoe leerjaar er uit gaat zien

- Online tool klopt niet: NAV dringt al maanden aan op offline halen

- Zelden zo'n rommelig proces gezien met negeren input sector

- Vragen ??